

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״נ

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״נ מרים שיינדל בת יבלחט״א אפרים שמעון סינאוויץ

זנות שהוא בצנעא שהוא האופן שאסור בידיו דתשובה אבל דרך נישואין וגרו יחד בפרסום גדול כאיש ואשתו והולידו בנים אין לך מפורסם גדול מזה שמפורש ביומא שמותר לפרסם החטא בידיו, וממילא ליכא איסור משנשאה. ואף להטעם שכתבו הרשב"א והריטב"א שם שהאיסור בבא ודאי הוא דהלכות שפתיים הוא שיאמרו דלא נתגיירה אלא לשם זנות וזה לא כנס אלא לשם זנות עיי"ש ג"כ לא שייך בהחזיקה כל העת לנשואה מצד דיניהם וגם עתה אף כשלא תתגייר יחזיקה לנשואה כמתחלה ולא היתה צריכה להתגייר בשביל זה ואחרי שנתגיירה מכיון שעתה יכול לישאנה כדין מ"ט יחשדוהו שמחזיקה לזנות בלא קידושין. וגם עצם טעמם דחוק דהא אין לפרש בטונתם בשביל שלא יאמרו דנתגיירה לאישות כדין דהא מכיון שהלכה דכברי האומר כולן גרים הם הקשה בגמ' א"ה לכתחלה נמי יכנסו מטעם דאין לגזור בשביל שיאמרו מאחר דהוא רק דין דלכתחלה ולא שייך לפרש שהתרצן לא חש לקושית המקשן אלא צריך לפרש בטונתם שבדוקא כתבו שיאמרו שזו לא נתגיירה אלא לשם זנות וזהו לזות שפתיים שפיר אף אם תהיה גיורת כדיעבד וגם אפשר שאם בשביל זנות אינה גיורת דנמצא שלא קבלה עליה כל התורה שאיסור זנות דפנויה שאסורה להרמב"ם מלאו דקדשה לא קבלה ואף להסוברים דהוא איסור מדרבנן הא לר"י בר' יהודה בבכורות דף ל' אין מקבלין אפילו כשלא קבל דקדוק אחד מדי"ס ואולי הלכה כמותו. אבל הוא טעם דחוק דכי כשתתגייר יותר נקל לזנות עמו מכשהיא נכרית הא זנה עמה גם בהיותה נכרית, וכן החשש שיאמרו שלא כנסה אלא לשם זנות שהוא שיאמרו שלא קדשה כדמורי מה"ת נחוש לזה בדבר שעושיין בפרהסיא כנישואין שצריך להיות עשרה בהכרח ודרך העולם לעשות בפרסום גדול וצ"ע בטעמם. ולכן מסתבר כטעם שבארתי שודאי לא שייך בהיתה נשואה לו שהוא בפרהסיא כדבארתי. וגם לשיטת דש"י בבא ודאי לא אסרו כלל, ולכן יש להקל בזה.

ולחמתין ג"ח אחרי שתתגייר להבחין בין זרע שנזרע בקדושה לשלא בקדושה ודאי צריך קודם שתתקדש לו כדמורי ותהיה אסורה להתייחד עמו עד אחר הג"ח.

אך עיקר הנידון הוא על עצם הגרות שצריך שתקבל עליה כל המצות והאיסורים שבתורה וכן אף התקנות דרבנן ואם לא אין מקבלין וגם אינו גרות ולכן אף שכיון שכבר ח' שנים ויותר שהיא

שנים ולזה חמש שנים אמרינן דמעין שלה ממית לאהר תשמיש של חמש שנים ואם אחד טייל ואחד פועל שאין העונה שוה יש להחשיב התשמישין שיהיו אצל שני הבעלים שוין אבל כשלאחד היתה נשואה חמש שנים ולשני עשר שנים איך אמרינן שהמעין גרם כיון דאצל השני לא הווק במספר השנים והתשמישים שמת הראשון וכן נמי להיפוך. ועיין בחו"י שם שמסברא היה אומר דהוא רק כשתיכף אחר הנישואין נחלשו ונתנונו אבל למעשה אין להורות כן עיי"ש, ולמה שבארתי נחא בשנים ותשמישין שוין אבל באין שוין ודאי יקשה, וכן אף אם מזל גורם יקשה דבאין השנים שוין כגון שאצל השני היתה עשר שנים הרי נבטל הריעותא דהראשון שמת אחר חמש וצ"ע אבל למעשה הא משמע מכל הפוסקים שאין חלוק. ואולי שעכ"פ חזינן שמעינה הוא מויק אך לבריא מויק לזמן מרובה ולחלש לזמן מועט וכן חזינן שמולה רע אך השי"ת ריחם עליה מאיזה זכות נגד מזלה אצל אחד ועדיין צ"ע. וכן יש לדון עתה שיודעין ממה מת אם אחד מת מקענסער ואחד ממתלת הריאה הרי א"א לומר שלזה עשה המעין קענסער ולזה ריאה חלושה ותהיה אסורה רק משום מזל גורם. א"ת 20/08/2018

והנני ידידו מוקירו מברכו כחג כשר ושמה וגאולה שלימה.

משה פיינשטיין

סימן כז

בנשי לנכרית ונתגיירה אם מותר לו לישאנה

ט"ז טבת תשי"ב.

לרב אחד סמוך לפיטסבורג.

בדבר אחד שנשא נכרית ודר עמה בפרהסיא הרבה שנים והוליד בן ממנה ועתה נתגיירה אם יש בה האיסור לו שישאנה מדין נטען על הנכרית ונתגיירה לא ישאנה שתנן ביבמות דף כ"ד.

הנה למה שבארתי בחדושי בסוגיא דשם שלכאורה קשה טעם הנ"י שאוסר אף בבא ודאי עליה והביא זה מתוספתא דלא כדמשמע מרש"י שרק בנטען אסור משום הסר לזות שפתיים שלא יחזיקו לקלא קמא ולא בבא שהאמת הוא כן. ובארתי שהאיסור דבא בודאי הוא מדין אסור לפרסם החטא שאיתא ביומא דף פ"ו. ולכן אין שייך זה אלא בבא דרך

רוצים לחכות בשום אופן באשר אביו הוא חולה גדול ורוצה לראות בחופתם ויש לחוש גם שתחלוש בריאותו עיד"ו. ואמרתי שיש טעם גדול להתיר בכה"ג דהא במלתא דלא שכיח כגון בשנים שהחליפו בטעות לא גזרו במקום שאין לחוש לעצם ההבחנה רק מטעם לא פלוג כדאיתא בס"פ ד' אחין ומפורש בש"ע אה"ע סי' י"ג סעי' ח' גם בניסת בטעות ונודע שהיא אסורה לבעלה אם היתה קטנה אי"צ להמתין ומשמע בכל אופן שהיא אסורה כגון גרושה לכהן וכדומה שכיון שבטעות ניסת לאסור לה הוי אינו מצוי ולא גזרו. ולכן אין לך אינו מצוי גדול מזה שהמכונה בשם רב ארטאדאקסי יתן כתב פטור בלא גט ולכן מסתבר שהוא ממש כדן הזה של"ג רבנו בכזו שאין לחוש בעצם מצד שהיא גרושה ממנה כבר בערכאותיהם זמן גדול ורק שהוא מטעם לא פלוג שבלא שכיח ל"ג רבנו. וראיה גדולה מהא דכתב החת"ס בסי' כ"ז לתרץ הא דמהר"מ לובלין שבנכתב בגט הראשון לוי והוא לא היה לוי שא"צ להמתין מגט השני שהקשה הח"מ סי' י"ג סק"ו דהא הוא גט בטל שאף לר"ת יש להמתין הג"ח מהשני שטעם מהר"מ מלובלין הוא משום דטובר דטעות כזה לכתוב לוי על אינו לוי הוא מלתא דלא שכיחא שלא גזרו וא"כ כ"ש שהא דידן הוא לא שכיח כלל ולכן אף החולקים עליו כמו הח"מ והב"ש הוא מחמת דלא סברי להחשיב טעות דלוי על שאינו לוי לא שכיח דטעות בשמות ובהיתוסים הוא שכיח קצת ול"ד ללא שכיח דהוחלפו אבל בהא דידן שודאי לא שכיח הוא גם הם יודו שא"צ להמתין ואף להר"י שמחמיר בלעז יודה בכאן. ול"ד להא דכתב החת"ס שם שמסדרים שלא בקיאי שכיחי טובא דודאי אלו שטועים בעצמם וחושבים שהן בקיאים אפשר שכיחי אבל ליתן כתב פטור בלא גט זה ודאי ל"ש כלל ולכן כיון שהוא שעה"ד גדול שיש לחוש לבריאות אביו החולה יש להקל לסדר הקידושין.

והגר"א העניק שליט"א אמר עוד טעם דכיון שבערכאות דכאן כשנוטלין הדיווארס מהם נמי צריכין להיות מרוחקין ולא לדור ביחד אין זה בכלל אלו שחשבו בגמ' שצריכין להמתין אף שאין לחוש בהו להבחנה. ואמרתי קצת ראייה לזה מדלא אמר סתם בגמ' גיבמות דף מ"ב שבכל אופן צריכה להמתין אלא חשיב שם י"ב אופנים לכן אולי רק באלו שחשב שם שהם נחשבין בפי הכל איש ואשתו רק שלא דרו ביהד מאיזה סבה שהיה חולה או בבית האסורין או במדה"י וכן בזקנה ועקרה ומפלת אח"מ בעלה שדרו ממש ולא בכגון זה דהוצרכו להתרחק

אשתו וירודעת שלא יגרשנה אף שלא התגייר מ"מ אולי יש סבה אחרת שמכריחה להתגייר וכיון שרק בשביל הסבה מתגיירת יותר נוטה שאינה מקבלת המצות שזה מעכב ואין הגרות כלום. ובפרט שבעלה היהודי הוא פרוץ באיסורים כחלול שבת ונדה וכדומה ותחשוב שאין לה להיות טובה ימבעלה היהודי והוא כא"ס שאינה מקבלת המצות שבעלה פרוץ בהם. אך אולי אם תסבירו לה שהיא צריכה לקבל כל מצות התורה ולפרט שמירת שבת ונדה וכדומה ולא תשגיח על בעלה ואם לא תקבל אף שתרמה להרבנים שמקבלת לא יהיה הגרות כלום ותבטיח שתשמור כל דיני התורה ולא תשגיח על בעלה וחבריו אולי נחשב קבלה ואז אף שג"כ אין לקבל לכתחלה ואין רוח חכמים נוחה מזה כיון שאינו לשם שמים עכ"ז יהיה גרות ויש איזה רבנים שבשביל איזה צורך מקבלין ולא איכפת להו להקרא הדיוטים. עכ"פ אם תחליטו לקבלה תראו ליסע לפייטסבורג אצל רב זקן וחכם שיתרצה להתעסק בזה כי הרבה רבנים ת"ח יראי ה' אין רוצים להתעסק בעניני גרות אך יש קצת רבנים ת"ח שמתעסקים ובידעי שבעירות יש לפעמים שא"א להרב לדחות לגמרי לכן לא רציתי לומר לכתר"ה בהחלטה שידחה הדבר שאולי א"א לפניו לכן יראה שתקבל כל המצות כדלעיל ואם תקבל יראה עוד רב זקן וחכם ובערופו דוקא חסדרו הגרות.

ידידו.

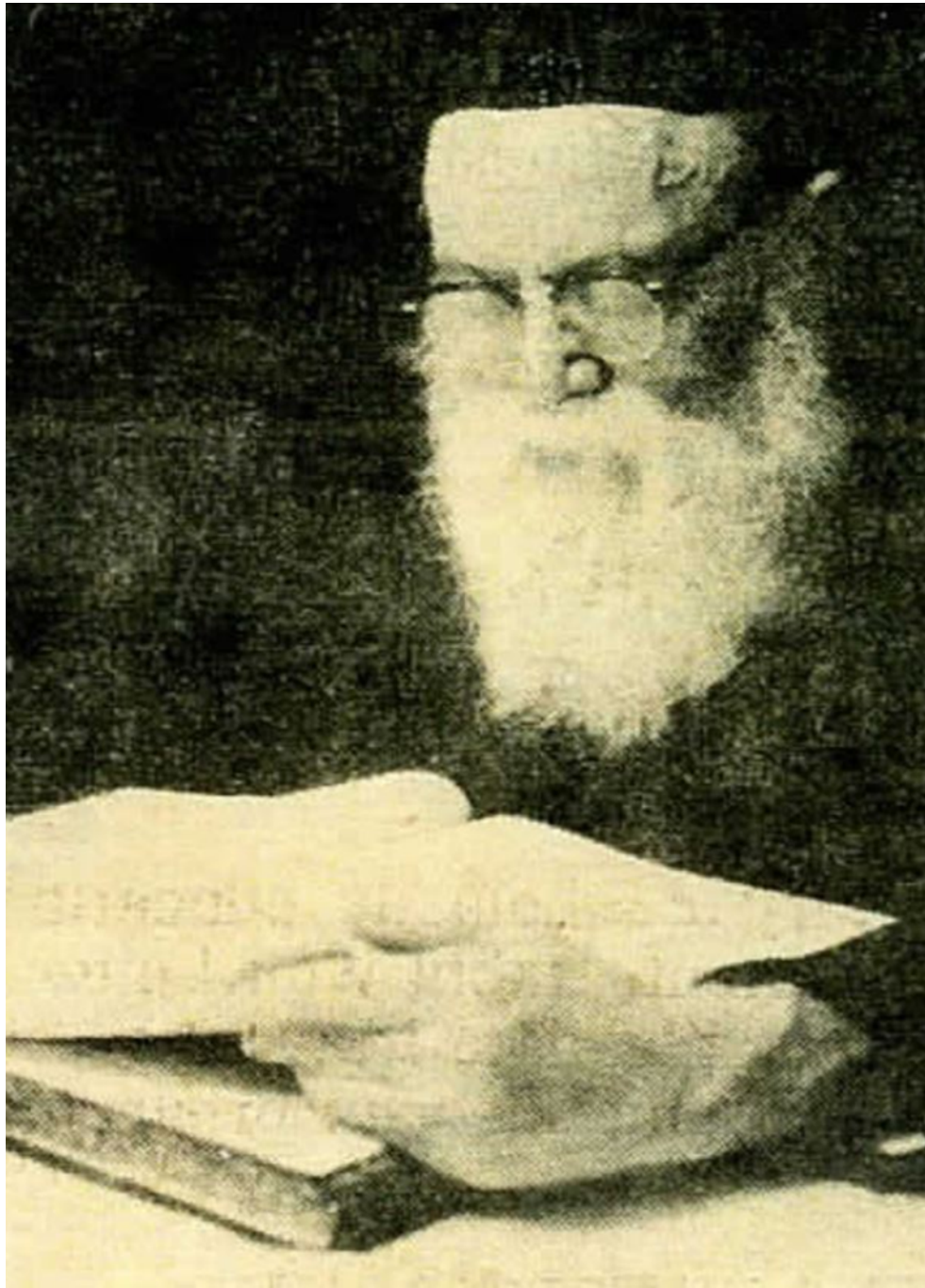
משה פיינשטיין

סימן כח

באשה שרשע אחד שמכונה בשם רב חרדי רימה לאשה אשר הגיר שנותן לה הוא גט וכשבאת לינשא אמרו לה שאינו כלום והשיגה גט כשר אם צריכה להמתין ג"ח

כ' כסלו תשי"ב.

הרה"ג ר' אליהו יאנג שליט"א שאל באשה אחת אשר בערכאותיהם היא גרושה זה זמן גדול וגט בדיני התורה הילכו אצל רשע ידוע אשר בשם רב חרדי יכונה ונתן לה גיר שנתגרשה מבעלה אבל ה' בלא גט כשר כידוע ממעשי נבלה שעושה אותו רשע וכשאמרו לה שלא יסדרו קידושין ע"ז השתדלו והשיגו גט כדן התורה אם רשאי לסדר הקידושין קודם הג"ח מזמן הגט הכשר כי אין

הרב זאב וואלף לייטער

1892-1974

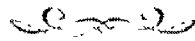
Chief Rabbi of Pittsburgh

ורבים אינם מכירים אותו, אבל חכמי התורה וגדולי הדור, יודעים שהוא שריד מפואר מגדולי התורה של הדור הקודם".

זכה רבי וואלף לאריכות ימים והגיע לגיל הגבורות⁸⁵ עד שנלקח לגנוי מרומים ביום ר"ת אדר שנת ה'תתקכ"ד בעיר מונסי.

תשוקתו הייתה עזה לעלות ולהתיישב ישיבה של קבע בארץ ישראל, כמו שכתב בהקדמתו לשו"ת בית דוד "ואבא בקרוב אל המנוחה והנחלה לארצנו משוב תפארתנו אשר אליה עיני נשואות" - בחייו לא צלח בידו להגשים שאיפתו, אך לאחר הסתלקותו נטמן גופו הטהור בעיר בני ברק, בחלקה אשר רכש לו בחיי חיותו בבית החיים זכרון מאיר.

ת.נ.צ.ב.ה.

לאחר שסקרנו את קורות ימי חייו בסדר כרונולוגי נתמקד כעת על כמה נקודות בתולדות ימי חייו

סיני ועוקר הרים

אחד הדברים הבולטים והמרתקים בתולדות ימי חיי רבי זאב וואלף היא בקיאותו העצומה, התואר "סיני" שנתנו חז"ל בשלהי הוריות - כתואר לבקי, הוא התואר השכיח ביותר במכתבי הרבנים אליו, בכוח שקידתו וזכרונו הנפלא, הייתה ממש כל התורה כמונחת בקופסא, אבל לפעמים התורה מונחת בקופסא בצורה לא מסודרת, אך אצלו הקופסא הייתה מסודרת תאים תאים, ובהם מגרות ומדפים שהכל מונח בהם באופן מסודר⁸⁶, ולעת הצורך היה פשוט "שולף" על אתר, בכל נושא ונושא את החומר הדרוש לו לצורך למודו או להשיב לשואלו דבר ה'.

הוא היה "שר התורה" כפשוטו, וכמו שר השולט על נתיניו, הוא שלט שליטה בלי מיצרים וגבולות בתורה שהייתה חרותה על לוח לבו.

ופעם הגדיר מה היא "בקיאות", וכך אמר: בקיאות זה לא רק שאתה מחפש ענין מסוים, אתה זוכר היכן הוא, בקיאות הוא להביא ראיה מרש"י בצפניה על ענין בחשן משפט - וזו אכן הייתה בקיאותו⁸⁷.

85 את אריכות ימיו לא ראה כמובן מאליו והודה לה' יום יום על שזכה לכך ראה במכתביו הנזכרים לעיל בהם כתב בין היתר "אני נכנס ב"ה לשנת השבעים וחמש דבר שלא חלמתי עליו מעולם - גם הנסים הגלויים והנסתרים" "עוד מעט ואני נכנס לגיל ע"ז ומימי לא חשבתי להגיע לגיל קשיש כזה".

86 עיין ירושלמי הוריות פ"ג ה"ה הסודרן קודם לפלפולן ומה שנקרא בבבלי סיני בירושלמי נקרא סדרן (ראה מראה הפנים שם) כלומר שיש סדר לבקיאותו.

87 דוגמאות רבות לכך נמצאים בספריו ונציין מקום אחד אשר הוא דוגמא קלאסית לכך שאף שנשאל על ענין בתחום מסויים עיניו היו משוטטות בכל ומרחק הביא לחמו בבחינת גל של אגוזים (ראה גיטין סז, א) נזכיר את השאלה (בשו"ת צ"ח סי' קד) שנשאל על רב מופלג אחד שצויה לכתוב על גבי מצבתו את התואר "חומץ בן יין" ובניו ובני עירו

העתק תשובות

חות יאיר, מהרי"ק ודברי עליות רבינו יונה ז"ל
המובאים פעמים רבות בספר הזה

453

החלק השני

תשובת חות יאיר

הנה אנכי מעתיק תשובת חות יאיר בסימן קנ"ב כמו שכתבתי בסוף הפתיחה.

שאלה: נשאלתי, אחר דדברי חכמים בנחת נשמעין, ונאמר במשנה יהי כבוד חבירך חביב עליך כשלך, איך מצינו לפעמים קנטורים וזלזולים בש"ס כענין כד ניים ושכיב רב אמר להא שמעתא, הנאמר בכמה דוכתי, וכהנה רבים:

תשובה: יפה שאלת, כי ודאי אע"פ שנקראו ת"ח שבבבל חובלים במס' [ב"ב] (סנהדרין כד.), לא מצד הריקודים והצעקות גדולות ומרות, והכאות כף אל כף, כאלו נלחמים זה מול זה, או מצד הקנטורים וזלזולים, חלילה, כי לא על סגנון זה נאמר כי ידברו את אויבים בשער, שאב ובנו רב ותלמידו נעשו אויבים, רק מצד שהם מתנגדים בסברותיהן ובראיותיהן וכו'.

ומה שאמר רב ששת על רב "כד ניים ושכיב אמר רב להא שמעתתא" כמבואר במס' יבמות כ"ד ע"ב, האמת יעשה דרכו כי מאמר זה אינו לגנאי רק שבח גדול ומופלג, שלפי מעלתו ומדרגתו של רב א"א לומר עליו שטעה בטעות כזו אם לא שאמרו כד ניים ושכיב, ולא אמר כד שכיב וניים כמ"ש התוס' בפרק אע"פ שיש תרי גווני תנומה אחד בתחילת השינה ואחד בסופה, והנה זה שבסופה אע"פ שיטעה במאמרו מאחר שמתעורר והולך מרגיש אח"כ בטעותו וחוזר בו, משא"כ בדניים ואח"כ שכיב.

ומה שאמר רבי ללוי ביבמות (ט.): "כמדומה אני שאין לו מוח בקדקדו". היינו שמותר לרב להוכיח לתלמידו בדברים קשים כדי לזרזם שיעיינו וישגיחו וישמרו מן הטעות והשגיאה, ולוי היה תלמיד לרבי כבגמ' ספ"ק דסנהדרין (יז): למידין לפני חכמים לוי מרבי.

ולענ"ד נראה שמדברי רבי אלו יצא להרמב"ם מ"ש שחייב הרב לכעוס על תלמידו אם רואה שמתרשלים, הובא בשו"ע יו"ד סי' רמ"ו סי"א. לכן מפני שרבי ידע בלוי שאדם גדול ומופלג הוא, ולא היה ראוי שיטעה אם לא ממיעוט עיון והשגחה, לכן דיבר עליו קשות, חלילה לא מכעס או מגובה רוחו, והרי תניא סוף סוטה (מט.): "משמת רבי בטלה ענוה".

ולפעמים אמרו לשונות כאלו בדרך מליצה ובדיחותא, כמ"ש ר' יוחנן לר' חייא בר אבא בב"ב (קז.) ובבכורות (יח.): "עד דאכלית כפניתא בבבל" וכו'. ושם פי' התוס' שר"ל כפניתא תמרים גרועים. ונ"ל ע"ד מה שפי' הרע"ב ספ"ק דערלה על כפניות שעודם סמדר, והכי קאמר ליה כי בבל העמוקה

מכל הארצות ודאי שם התמרים טובים מאוד כבמשנה פ"ק דביכורים, רק שראוי להמתין עד גמר בישולם, והממהר לאכלם לפני זה ודאי גרועים, ה"נ לא ירדת לסוף המשנה, ולכן בשני המקומות אמר לו תרגמיני מסיפא.

– ובכה"ג בגיטין (מא.): "משום דאמי שפיר נאה הוא" וכו'. ובכה"ג מה שקראו אמוראי לחביריהם תרדא, כמו רבה לרב עמרם בב"מ ספ"ק, ור' חייא בר אבא לר' זיורא בזבחים (פה:). ובכה"ג תדורא פי' רש"י אין לב שאמר רבא לרב עמרם בב"ק (קה:): כולם י"ל שהיו חבריהם וגדולים מהם ולא קפדי כלל. ולשון "משום דאתית ממולאי" וכו' ג"כ בכה"ג, ובמס' יבמות (עו.) פי' התוס' שם מקום ממלא, וכ"כ הערוך וכו'. ובספר החסיד הגאון של"ה אחר סדר א"ב שעל הש"ס הרגיש בזה עיי"ש. והרב מהרמ"ע כתב שהוא ע"פ מה שאמרו רז"ל (ר"ה יח.) "בזבח ומנחה אינו מתכפר אבל מתכפר הוא בדברי תורה", לכן ראוי לו לדקדק יותר כדי לתקן הקלקול ע"ש.

וצ"ע מה דקרי ליה רבי אבהו לר' זיורא בסנהדרין (נט) על הא דאיבעי ליה ירדה לו דמחית חמור מן השמים, והשיב לו "יארוד נאלי" וכו'. ופי' רש"י "תנין שוטה ומספיד תמיד". והוא לכאורה דבר גנאי ובזיון גדול לקרות לו שם עוף אכזרי ארסי שוטה.

ואחר העיון נלפענ"ד שגם זו לטובה ולשבח, ורבי אבהו ור' זיורא היו מחולקין כמו דפליגי אמוראי השורה בתענית אם נקרא קדוש או חוטא, כמו שמצינו ג"כ שהרמב"ם הפליג בגנאי המצערים נפשם ומרבים בתעניתים, ופשטיה דקרא הכי משמע הלא אביך אכל ושתה וגו' ולכן נקרא הנזיר חוטא, ובירושלמי (קידושין פ"ד) שעתיד אדם ליתן דין על שהיה אפשר לו ליהנות מאשר ברא אלהים לברואיו להנות בהם ולא נהנה, וזה היה דעת רבי אבהו. ובכתובות ס"ב ע"א: "דאיפחת ביה באני מתותיה ואיתרעי ליה עמודא וסליק ואסקינהו לתרי עבדא דסמכו ליה" עיי"ש, פי' רש"י והיה מתענג ויפה תואר וכו'. ור' זיורא היה להיפך מסגף נפשו מאד ולרוב פרישותו עלה לא"י כבגמ' בפ' הפועלים, וצם שי"ן תעניתים, ובדק נפשיה בתנורא יע"ש וכו', וברוב ענוותנותו לא רצה לקבל הסמיכה כבפ"ק דסנהדרין, ומצד גודל חביבותיה לא"י קרי להו לבני בבל בבלאי טפשאי בנדרים מ"ט ע"ב. וכתבנו לזה שלא יהיו ח"ו נגד חסידותו ופרישותו.

ואפשר כי מפני סיגופיו נעשה כעור והושחר פניו, על כן כי סמכוהו [שם בכתובות] שרו ליה לא כחל ולא שרק וכו' ויעלת חן, ר"ל מצד אילת אהבים היא התורה, ולכן תמיד היה שרוי בצער ביגון ואנחה כבגמ' דנדה: "עד כאן

הביאו ר"י לר' זירא לידי גיחוך ולא גחך", כענין יומא דבדה רבי במס' נדרים, ואפשר כי רבי אבהו חשבו לחסידות של שטות, ומ"מ לא קראו לגנאי רק להורות על התבודדותו ופרישותו ויגונו תמיד. ומדוקדק מה שפ"י רש"י וז"ל: "יארוד נאלי תנין שוטה ומספיד תמיד". דקשה מה ענין הספד לכאן. ולמ"ש אתי שפיר, כי היה מתאכזר על גופו לענות נפשו, ותמיד שרוי בהספד ודאגה על עוונותיו, ומיעוט צדקתו ותורתו בעיניו, כראוי לשלמים. ורבי אבהו חשב כי ע"י סיגופיו ועינוי נפשו נתמעטו כוחות נפשו ועמהם עומק העיון והחריפות ושיקול הדעת הישר, ולכן על שאבעי' לו ירדו לו דמות חמור שכבר נכלל בדברי רבי אבהו קראו יארוד נאלי וכו', ואין זה רק פרוש מופלג כמ"ש תנין בהיכלי עונג, ומעון תנים, גם תנים חלצו שד, שמורה על התבודדות ומיעוט רחמנות וחמלה.

ובכה"ג מה שהשיב ר' ינאי לר' יוחנן תלמידו "מה בין לי ולך" במס' שבת ק"מ ע"א, אינו כדברי גאווה ורם לבב ומבזה זולתו, כי מותר לרב לדבר אל תלמידו לקנטרו על מיעוט הבנתו לסיבת התרשלותו, ומ"מ אפשר דר"י שקיל למטרפסיה, שכן השיב הוא לאיסי במס' חולין קל"ז ע"ב, ובשניהם פ"י רש"י דידענא לפרושי מתניתין טפי מינך. וזה צריך לי עיון דבשניהם לא תלי הדבר בפ"י המשנה רק שכן קיבל. ולולי פה קדוש דרש"י, הייתי אומר שהם דברי ענוה, והגדיל מעלת תלמידו או חברו, וכך א"ל בתשובתו שכן קיבל, ולולי ששימש רבותיו מאוד וע"כ רבתה קבלתו, מה בין לי ולך, כי מצד השגה ועיון וחכמה אין חילוק.

א"נ י"ל פירוש בין לי ולך, כמובן לכל שודאי טובא יש, רק שמלת לי ולך ענינו הבאת הדבר ממקום אחר אל האדם כנודע, ור"ל שהרבה יותר קבלתי ושמשתי ממך, דאם כפשטי' להגדיל מעלתו על מעלתו הל"ל מה ביני לבינך, וק"ל. ויש עוד בכה"ג לשונות קשות ביארנום וכו', כן דברי הטרוד יאיר חיים בכרך.

